

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 29. Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

спеціальність I7 Терапія та реабілітація

освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

форма(и) здобуття освіти денна

Київ-2025 рік

ЗМІСТ

1	Загальна інформація про навчальну дисципліну.....	4
2	Опис навчальної дисципліни	6
2.1	Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	6
2.2	Міждисциплінарні зв'язки:.....	6
3	Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми.....	8
4	Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми.....	9
5	Структура та обсяг навчальної дисципліни	11
5.1	Тематика семінарських занять	14
5.2	Тематика практичних занять	16
5.3	Тематика лабораторних занять	19
5.4	Тематика самостійної роботи здобувачів.....	19
6	Інформація про індивідуальне завдання.....	20
7	Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	20
8	Політика дисципліни	24
9	Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача	25
9.1	Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.	25
9.2	Методи контролю та оцінювання	25
9.3	Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.	26
9.4	Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.	29
9.5	Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті	30
10	Рекомендовані джерела інформації	32

1 Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології, ОК29
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл дисциплін професійної підготовки
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 6-й семестр
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин, в тому числі:	120
● аудиторні години	56
лекції	16
семінари	16
практичні	24
● самостійна робота	64
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	екзамен
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій
1.7. Мова викладання	українська
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Кандидат медичних наук, доцент Шитіков Тимофій Олександрович
1.9. Контактна інформація викладача	shytikov.tymofii@tnu.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни.

Дисципліна «Фізична терапія при хірургічних захворюваннях та онкології» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти спеціальності І7 «Терапія та реабілітація» системних знань і практичних умінь щодо планування, реалізації та оцінювання ефективності фізичної терапії у пацієнтів хірургічного та онкологічного профілю на різних етапах лікувально-реабілітаційного процесу. Курс орієнтований на сучасні науково обґрунтовані підходи до відновлення функціонального стану, профілактики ускладнень і покращення якості життя пацієнтів після хірургічних втручань та протипухлинного лікування.

У межах дисципліни розглядаються клінічні, організаційні та методологічні засади фізичної терапії в передопераційному, ранньому та пізньому післяопераційних періодах, особливості фізичної терапії при абдомінальній, торакальній, серцево-судинній хірургії, а також при онкологічних захворюваннях різної локалізації. Значна увага приділяється застосуванню Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я, принципам біопсихосоціальної моделі, безпеці пацієнта, міждисциплінарній взаємодії та індивідуалізації реабілітаційних програм.

Дисципліна охоплює питання фізичної терапії після онкохірургічних втручань, під час та після променевої і медикаментозної протипухлинної терапії, менеджменту онкологічної втоми, больового синдрому, лімфедми, функціональних обмежень та ускладнень, пов'язаних із тривалим лікуванням. Окремий акцент зроблено на підтримувальній, відновній та паліативній фізичній терапії, спрямованій на збереження функціональної незалежності пацієнтів і підвищення якості їх життя.

Вивчення дисципліни забезпечує формування професійної готовності майбутніх фізичних терапевтів до роботи з пацієнтами хірургічного та онкологічного профілю, розвитку клінічного мислення, навичок оцінювання функціонального стану, планування та корекції індивідуальних програм фізичної терапії відповідно до сучасних стандартів охорони здоров'я та реабілітації.

2.1 Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фізична терапія при хірургічних захворюваннях та онкології» є формування у здобувачів вищої освіти спеціальності І7 «Терапія та реабілітація» системи професійних знань, умінь і практичних навичок, необхідних для здійснення фізичної терапії у пацієнтів

хірургічного та онкологічного профілю на різних етапах лікування і реабілітації з урахуванням клінічного стану, безпеки пацієнта та принципів доказової медицини.

Завданнями дисципліни є опанування здобувачами теоретичних основ фізичної терапії при хірургічних захворюваннях та онкології; засвоєння сучасних підходів до клінічного обстеження пацієнтів у передопераційному, післяопераційному та віддаленому періодах; формування навичок застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я для оцінювання функціонального стану та побудови реабілітаційного діагнозу; розвиток умінь планування, реалізації та корекції індивідуальних програм фізичної терапії в умовах мультидисциплінарної взаємодії; набуття практичних навичок профілактики післяопераційних та онкологічно зумовлених ускладнень, підвищення функціональної незалежності та якості життя пацієнтів.

Цілями вивчення дисципліни є формування здатності здобувачів аналізувати клінічні ситуації хірургічного та онкологічного профілю, обґрунтовувати вибір засобів і методів фізичної терапії відповідно до стану пацієнта та етапу лікування, забезпечувати безпеку реабілітаційних втручань, оцінювати їх ефективність і здійснювати професійну комунікацію з пацієнтами та членами мультидисциплінарної команди.

2.2 Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

- ОК 10. Анатомія та фізіологія людини
- ОК 12. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 14. Основи фізичної терапії. Вступ до спеціальності
- ОК 17. Загальна біохімія та біохімія рухової діяльності
- ОК 15. Основи загальної патології та патофізіології
- ОК 13. Біомеханіка та клінічна кінезіологія
- ОК 16. Пропедевтика внутрішніх хвороб
- ОК 23. Методи дослідження у фізичній терапії
- ОК 39. Догляд за важкохворими та неповносправними
- ОК 24. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату
- ОК 28. Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині

Постреквізити:

- ОК 26. Фізична терапія, ерготерапія в акушерстві та гінекології
- ОК 27. Фізична терапія, ерготерапія в педіатрії
- ОК 38. Організація реабілітаційних заходів постраждалим внаслідок бойових дій
- ОК 25. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях нервової системи
- ОК 30. Преформовані фізичні чинники і курортологія
- ОК 32. Основи спортивної медицини та лікарсько-педагогічного контролю

ОК 33. Організація надання реабілітаційної допомоги особам з інвалідністю

Формат проведення дисципліни

Навчальний процес з дисципліни «Фізична терапія при хірургічних захворюваннях та онкології» організовано у формах лекційних, практичних та семінарських занять. Лекційні заняття спрямовані на формування системного теоретичного уявлення про клінічні, методологічні та організаційні засади фізичної терапії при хірургічних та онкологічних захворюваннях. Практичні заняття орієнтовані на набуття та відпрацювання професійних умінь і навичок з оцінювання функціонального стану пацієнтів, планування та реалізації програм фізичної терапії відповідно до етапу лікування та реабілітації. Семінарські заняття передбачають обговорення теоретичних положень, аналіз клінічних ситуацій та формування навичок професійної аргументації.

Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування на семінарських заняттях з метою оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу, розуміння клінічної логіки та здатності застосовувати теоретичні знання у професійному контексті. Проміжний контроль проводиться у формі тестування після завершення кожного модуля та спрямований на комплексну перевірку результатів навчання за відповідними тематичними блоками.

У межах дисципліни передбачено виконання індивідуальних і практикоорієнтованих завдань, зокрема підготовку однієї презентації за темою 1.1, виконання шести практичних робіт за темами 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, а також написання одного реферату за темою 2.4. Підсумковий контроль знань, умінь і результатів навчання здійснюється у формі екзамену.

3 Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

ІК1 Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми професійної діяльності фізичного терапевта з відновлення порушених рухових та пов'язаних з ними функцій опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем, які забезпечують активність та участь осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність використовувати Інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність до міжособистісної взаємодії

СК01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.

СК03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.

СК04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю (додаток 1 до Стандарту).

СК06. Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.

СК07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України

СК8. Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя.

4 Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

Програмний результат навчання	Зміст результату навчання	Форми та методи навчання	Форми контролю та оцінювання
РН01	Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я	Лекції з теоретичних засад рухової активності при різних патологіях; семінарські заняття з аналізу клінічних ситуацій; практичні заняття з добору та дозування терапевтичних вправ	Усне опитування на семінарських і практичних заняттях; презентація, виконання практичних робіт; тестування за модулем; екзамен
РН03	Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично	Лекційні заняття з акцентом на професійну етику	Усне опитування на практичних заняттях;

	дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	фізичного терапевта; практичні заняття з розбором професійних ситуацій	модульні тести; підсумковий екзамен
PH 04	Вести професійну документацію	Лекції з питань документального супроводу фізичної терапії; практичні заняття з моделювання ведення реабілітаційної документації у пацієнтів хірургічного та онкологічного профілю	Оцінювання практичних робіт; усне опитування; екзамен
PH 07	Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних і соціальних аспектів у фізичній терапії	Лекційні заняття; практичні заняття з аналізу клінічних випадків; семінарські дискусії щодо комплексного підходу до пацієнтів	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; екзамен
PH09	Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань	Лекції з висвітленням доказових підходів у фізичній терапії; практичні заняття з аналізу клінічних і реабілітаційних кейсів; підготовка реферату	Усне опитування; оцінювання реферату; модульні тести; підсумковий екзамен
PH10	Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування за МКФ; визначати реабілітаційні інтервенції	Лекційні заняття; практичні заняття з реабілітаційного аналізу клінічних даних та визначення інтервенцій	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; модульні тести; підсумковий екзамен
PH 11	Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії	Лекційні заняття; практичні заняття з проведення функціонального обстеження та інтерпретації результатів у післяопераційних і онкологічних пацієнтів	Оцінювання практичних робіт; тестування за модулями; екзамен
PH 12	Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії під супервізією	Практичні заняття з розроблення та реалізації програм фізичної терапії; семінарські заняття з аналізу клінічних ситуацій	Оцінювання практичних робіт; усне опитування; екзамен

PH 13	Провадити пацієнтоцентричну діяльність у мультидисциплінарній команді	Лекційні заняття; семінарські заняття з розбору клінічних кейсів; практичні заняття з моделювання комунікації з пацієнтом та командою	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; екзамен
PH 14	Провадити безпечну професійну діяльність	Лекції з питань безпеки пацієнта та фахівця; практичні заняття з дотримання принципів безпечної фізичної терапії у хірургії та онкології	Усне опитування; тестування за модулями; екзамен
PH15	Безпечно та ефективно використовувати обладнання та засоби для контролю життєвих показників і реабілітації	Лекційні заняття; практичні заняття з контролю життєвих показників та застосування реабілітаційних засобів	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; модульні тести; підсумковий екзамен
PH 16	Здійснювати вербальну та невербальну комунікацію з різними групами осіб	Семінарські заняття; практичні заняття з рольового моделювання професійної взаємодії; презентаційна діяльність	Усне опитування; оцінювання презентації; екзамен
PH 17	Проводити інструктаж та навчання пацієнтів і їх родин	Практичні заняття з розроблення та проведення навчальних інструктажів; семінарські заняття	Оцінювання практичних робіт; усне опитування; екзамен
PH 18	Оцінювати результати фізичної терапії та модифікувати втручання	Лекційні заняття; практичні заняття з аналізу ефективності реабілітаційних програм; семінарські заняття	Оцінювання практичних робіт; тестування за модулями; екзамен
PH 19	Здійснювати самооцінювання та професійний розвиток	Самостійна робота; підготовка реферату з теми 2.4; семінарські обговорення	Оцінювання реферату; усне опитування; екзамен

5 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма навчання				
	усього годин	у тому числі			
		Л	Сем	Пр	СР

1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ПЕРІОПЕРАЦІЙНОМУ ПЕРІОДІ ПРИ ХІРУРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ	56	8	8	8	32
Тема 1.1. Клініко-організаційні засади фізичної терапії в хірургії (передопераційна підготовка та ранній післяопераційний період). Біопсихосоціальна модель і застосування МКФ у формуванні реабілітаційного діагнозу та цілей. Роль фізичного терапевта в мультидисциплінарній команді (prehab/rehab), скринінг ризиків і протипоказань, «червоні прапорці». Принципи безпечної ранньої мобілізації, профілактика ускладнень (тромбоеMBOLічних, респіраторних, кишкових), контроль болю, дозування навантаження та критерії прогресії	14	2	2	2	8
Тема 1.2. Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних втручаннях на органах черевної порожнини та гепатобіліарної системи. Оцінювання функціональних порушень до/після операції, відновлення рухової активності, профілактика післяопераційних ускладнень, навчання безпечним переміщенням і самообслуговуванню. Дихальні вправи, рання активізація, тренування витривалості, робота з післяопераційним рубцем (у межах компетенцій), принципи ведення пацієнтів зі стоною в міждисциплінарній взаємодії	14	2	2	2	8
Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при торакальній хірургії, захворюваннях легень і плеври, травмах грудної клітки. Профілактика та корекція респіраторних ускладнень: дихальна фізіотерапія, тренування ефективного кашлю, позиціонування, мобілізація грудної клітки, контроль задишки. Поступове розширення рухового режиму, безпечні навантаження, моніторинг сатурації та толерантності до фізичної активності, навичок самообслуговування та повсякденної діяльності	14	2	2	2	8
Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при кардіо- та судинній хірургії (ІХС, операції на судинах, венозні втручання). Клінічне обстеження й моніторинг (ЧСС, АТ, симптоми, переносимість), принципи ранньої активізації, профілактика ускладнень, побудова індивідуальної програми тренувань (аеробні, силові компоненти) з урахуванням післяопераційних обмежень. Навчання пацієнта самоконтролю, енергозбереженню та безпечній повсякденній активності	14	2	2	2	8
МОДУЛЬ 2. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ В ОНКОЛОГІЇ ТА ОНКОХІРУРГІЇ: ВІД ЛІКУВАННЯ ДО ВИЖИВАНОСТІ Й ПАЛІАТИВУ	64	8	8	16	32

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 2.1. Реабілітаційне обстеження та планування фізичної терапії при онкологічних захворюваннях. Оцінювання за МКФ: функції, активність, участь, фактори середовища. Специфічні ризики онкопацієнта (втома, кахексія/саркопенія, анемія, нейропатія, біль), безпека фізичних навантажень, протипоказання та модифікація втручань. Формулювання SMART-цілей, вибір інструментів оцінювання ефективності та критерії корекції програми</p>	16	2	2	4	8
<p>Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія після онкохірургічних втручань (переважно молочна залоза, гінекологічна онкохірургія, щитоподібна залоза). Ранній і віддалений післяопераційні періоди: профілактика контрактур, відновлення обсягу рухів, сили та функції, повернення до повсякденної активності. Ведення больового синдрому, навчання самоорганізації рухового режиму. Профілактика й менеджмент лімфедєми (базові принципи, взаємодія зі спеціалістами компресійної терапії), відновлення функції плечового пояса після мастектомії</p>	16	2	2	4	8
<p>Тема 2.3. Фізична терапія, ерготерапія при променевої і медикаментозній протипухлинній терапії та їх ускладненнях. Побудова програм фізичної активності при cancer-related fatigue, зниженні толерантності до навантаження, нейропатії, порушеннях рівноваги, кардіо-/пульмотоксичності (за показаннями та в координації з лікарем). Освітні втручання: енергозбереження, дозування активності, профілактика падінь, підтримка прихильності до реабілітації</p>	16	2	2	4	8
<p>Тема 2.4. Підтримувальна, паліативна та відновна фізична терапія в онкології (survivorship, якість життя). Підтримка функціональної незалежності, контроль симптомів (біль, задишка, слабкість), позиціонування, підбір допоміжних засобів, навчання родини догляду та безпечним переміщенням. Реабілітація після завершення лікування: повернення до праці/навчання, поступове нарощування витривалості, довгострокова профілактика декондиціонування й ускладнень малорухомоті</p>	16	2	2	4	8
РАЗОМ	120	16	16	24	64
<i>годин</i>					
<i>кредитів</i>	4				
Підсумковий (семестровий) контроль	екзамен				

5.1 Тематика семінарських занять

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	<p>Тема 1.1. Клініко-організаційні засади фізичної терапії в хірургії (передопераційна підготовка та ранній післяопераційний період) Семінарське заняття 1 Мета семінарського заняття: поглибити розуміння клінічної ролі фізичного терапевта у хірургії, сформуванню уявлення про принципи передопераційної підготовки, ранньої післяопераційної фізичної терапії та міждисциплінарну взаємодію. Зміст семінарського заняття: обговорення біопсихосоціального підходу у фізичній терапії хірургічних пацієнтів; аналіз функцій фізичного терапевта у перед- та ранньому післяопераційному періодах; дискусія щодо безпеки пацієнта, скринінгу ризиків та «червоних прапорців»; заслуховування та обговорення навчальних повідомлень і презентації за темою</p>	2
2.	<p>Тема 1.2. Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних втручаннях на органах черевної порожнини та гепатобіліарної системи Семінарське заняття 2 Мета семінарського заняття: сформуванню клінічне мислення щодо планування фізичної терапії після абдомінальних операцій та профілактики післяопераційних ускладнень. Зміст семінарського заняття: аналіз типових функціональних порушень після абдомінальних хірургічних втручань; обговорення принципів ранньої мобілізації та відновлення повсякденної активності; дискусія щодо ролі фізичного терапевта у профілактиці респіраторних і тромбоемболічних ускладнень; розбір клінічних ситуацій та навчальних кейсів</p>	2
3.	<p>Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при торакальній хірургії та захворюваннях органів дихання Семінарське заняття 3 Мета семінарського заняття: поглибити знання щодо особливостей фізичної терапії у пацієнтів після торакальних операцій та сформуванню навички клінічного аналізу респіраторних порушень. Зміст семінарського заняття: обговорення патофізіологічних змін дихальної системи після операцій на органах грудної клітки; аналіз методів дихальної фізичної терапії та позиціонування; дискусія щодо критеріїв безпеки, контролю ефективності втручань, відновлення активності</p>	2

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	обговорення клінічних прикладів	
4.	<p>Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при кардіо- та судинній хірургії</p> <p>Семінарське заняття 4</p> <p><i>Мета семінарського заняття:</i> сформувати уявлення про принципи фізичної терапії після кардіо- та судинних хірургічних втручань з урахуванням кардіоризиків.</p> <p><i>Зміст семінарського заняття:</i> аналіз функціональних обмежень після операцій на серці та судинах; обговорення принципів дозування фізичного навантаження; дискусія щодо моніторингу стану пацієнта, оптимізації повсякденної активності під час занять; розбір клінічних кейсів</p>	2
5.	<p>Тема 2.1. Реабілітаційне обстеження та планування фізичної терапії при онкологічних захворюваннях</p> <p>Семінарське заняття 5</p> <p><i>Мета семінарського заняття:</i> сформувати системне бачення реабілітаційного обстеження онкологічних пацієнтів із використанням МКФ.</p> <p><i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення специфіки функціональних порушень у пацієнтів з онкологічними захворюваннями; аналіз принципів формування реабілітаційного діагнозу; дискусія щодо визначення цілей фізичної терапії; обговорення навчальних клінічних ситуацій</p>	2
6.	<p>Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія після онкохірургічних втручань</p> <p>Семінарське заняття 6</p> <p><i>Мета семінарського заняття:</i> поглибити розуміння особливостей фізичної терапії після онкохірургічних операцій та їх впливу на якість життя пацієнтів.</p> <p><i>Зміст семінарського заняття:</i> аналіз функціональних обмежень після онкохірургічних втручань; обговорення профілактики контрактур і лімфедєми; дискусія щодо відновлення самообслуговування та соціальної активності; розбір клінічних прикладів</p>	2
7.	<p>Тема 2.3. Фізична терапія при променевій та медикаментозній протипухлинній терапії</p> <p>Семінарське заняття 7</p> <p><i>Мета семінарського заняття:</i> сформувати розуміння ролі фізичної терапії у зменшенні побічних ефектів протипухлинного лікування.</p> <p><i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення онкологічної втоми, больового синдрому та нейропатій; аналіз підходів до підтримувальної фізичної терапії; дискусія щодо адаптації фізичних навантажень;</p>	2

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	обговорення клінічних кейсів	
8.	<p>Тема 2.4. Підтримувальна та паліативна фізична терапія в онкології</p> <p>Семінарське заняття 8</p> <p><i>Мета семінарського заняття:</i> сформувати уявлення про завдання фізичної терапії у паліативній допомозі та підтримці якості життя онкологічних пацієнтів.</p> <p><i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення цілей та етичних аспектів паліативної фізичної терапії; аналіз методів підтримки функціональної незалежності; дискусія щодо взаємодії з родиною пацієнта та мультидисциплінарною командою; обговорення навчальних повідомлень за темою</p>	2

5.2 Тематика практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	<p>Тема 1.1. Клініко-організаційні засади фізичної терапії, ерготерапії в хірургії</p> <p>Практичне заняття 1</p> <p><i>Мета практичної роботи:</i> сформувати у здобувачів навички первинного клінічного обстеження хірургічних пацієнтів та визначення реабілітаційних цілей фізичної терапії у перед- та ранньому післяопераційному періодах.</p> <p><i>Зміст практичної роботи:</i> – збір анамнезу з позиції фізичного терапевта; – скринінг протипоказань і факторів ризику; – формування реабілітаційного діагнозу з використанням МКФ; – визначення коротко- та довгострокових цілей фізичної терапії</p>	2
2.	<p>Тема 1.2. Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних втручаннях на органах черевної порожнини та гепатобіліарної системи</p> <p>Практичне заняття 2</p> <p><i>Мета практичної роботи:</i> навчити здобувачів оцінювати функціональний стан пацієнтів після абдомінальних операцій та визначати основні напрямки фізичної терапії.</p> <p><i>Зміст практичної роботи:</i> – оцінювання больового синдрому та рухової активності; – аналіз дихальної функції та ризику післяопераційних ускладнень; – визначення функціональних обмежень у повсякденній діяльності; – інтерпретація результатів обстеження</p>	2

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
3.	<p>Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при торакальній хірургії та захворюваннях органів дихання Практичне заняття 3 Мета практичної роботи: сформувати практичні навички застосування засобів фізичної терапії для відновлення дихальної функції після торакальних операцій. Зміст практичної роботи: – оцінювання дихального патерну та толерантності до навантаження; – відпрацювання дихальних вправ і методів позиціонування; – навчання ефективному кашлю; – контроль безпеки та ефективності втручань</p>	2
4.	<p>Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при кардіо- та судинній хірургії Практичне заняття 4 Мета практичної роботи: навчити здобувачів планувати та реалізовувати фізичну терапію після кардіо- та судинних хірургічних втручань з урахуванням кардіоризиків. Зміст практичної роботи: – оцінювання функціонального стану серцево-судинної системи; – підбір та дозування фізичних навантажень; – моніторинг життєвих показників під час занять; – аналіз клінічних ситуацій</p>	2
5.	<p>Тема 2.1. Реабілітаційне обстеження та планування фізичної терапії, ерготерапії при онкологічних захворюваннях Практичне заняття 5 Мета практичної роботи: сформувати навички комплексного реабілітаційного обстеження онкологічних пацієнтів. Зміст практичної роботи: – оцінювання функціонального стану, активності та участі; – виявлення специфічних ускладнень онкологічного лікування; – застосування МКФ у клінічній практиці; – формування реабілітаційного діагнозу. Практичне заняття 6 Мета практичної роботи: навчити здобувачів планувати індивідуальну програму фізичної терапії для онкологічних пацієнтів. Зміст практичної роботи: – визначення реабілітаційних цілей; – добір засобів фізичної терапії; – адаптація навантаження до стану пацієнта; – оцінювання очікуваних результатів</p>	4
6.	<p>Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія після онкохірургічних втручань Практичне заняття 7 Мета практичної роботи:</p>	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>навчити здобувачів оцінювати функціональні порушення після онкохірургічних операцій.</p> <p>Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання обсягу рухів і м'язової сили; – виявлення больового синдрому та набрякових змін; – аналіз обмежень самообслуговування; – інтерпретація результатів обстеження. <p>Практичне заняття 8</p> <p>Мета практичної роботи:</p> <p>сформувати навички добору засобів фізичної терапії для відновлення функції та профілактики ускладнень.</p> <p>Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підбір вправ для відновлення рухливості та сили; – профілактика контрактур і лімфедеми; – навчання пацієнта елементам самоконтролю; – оцінювання ефективності втручань 	
7.	<p>Тема 2.3. Фізична терапія при променевій та медикаментозній протипухлинній терапії</p> <p>Практичне заняття 9</p> <p>Мета практичної роботи:</p> <p>навчити здобувачів враховувати побічні ефекти протипухлинного лікування у фізичній терапії.</p> <p>Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання онкологічної втоми та толерантності до навантаження; – аналіз больового синдрому та нейропатій; – визначення безпечного рівня фізичної активності; – інтерпретація клінічних даних. <p>Практичне заняття 10</p> <p>Мета практичної роботи:</p> <p>сформувати навички проведення підтримувальної фізичної терапії під час активного лікування.</p> <p>Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підбір адаптованих фізичних вправ; – дозування та прогресія навантаження; – навчання принципам енергозбереження; – оцінювання результатів терапії 	4
8.	<p>Тема 2.4. Підтримувальна та паліативна фізична терапія, ерготерапія в онкології</p> <p>Практичне заняття 11</p> <p>Мета практичної роботи:</p> <p>сформувати навички фізичної терапії, спрямованої на підтримку функціональної незалежності пацієнтів.</p> <p>Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання рівня функціональної залежності; – підбір засобів підтримувальної фізичної терапії; – позиціонування та профілактика ускладнень нерухомості; – аналіз клінічних випадків. <p>Практичне заняття 12</p>	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>Мета практичної роботи: навчити здобувачів застосовувати принципи паліативної фізичної терапії з урахуванням якості життя пацієнта.</p> <p>Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначення цілей паліативної фізичної терапії; – навчання родичів та опікунів елементам догляду; – адаптація фізичних втручань до стану пацієнта; – оцінювання результатів і корекція втручань 	

5.3 Тематика лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

5.4 Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин
1	Тема 1.1. Клініко-організаційні засади фізичної терапії, ерготерапії в хірургії	Самостійне опрацювання лекційних матеріалів; узагальнення принципів біопсихосоціального підходу та застосування МКФ у хірургії; підготовка матеріалів і презентації для обговорення на семінарському занятті	8
2	Тема 1.2. Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних втручаннях на органах черевної порожнини та гепатобіліарної системи	Опрацювання фахових джерел з питань абдомінальної хірургії; аналіз типових післяопераційних ускладнень; підготовка до виконання практичної роботи та семінарського обговорення	8
3	Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при торакальній хірургії та захворюваннях органів дихання	Самостійне вивчення навчальних матеріалів; узагальнення відомостей щодо порушень дихальної функції; підготовка тез для семінарського заняття та поточного контролю	8
4	Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при кардіо- та судинній хірургії	Аналіз навчальних і методичних матеріалів; опрацювання клінічно орієнтованих прикладів післяопераційної реабілітації; підготовка до практичного заняття	8
5	Тема 2.1. Реабілітаційне обстеження та планування фізичної терапії при онкологічних захворюваннях	Самостійне опрацювання лекційних матеріалів; аналіз специфіки функціональних порушень в онкології; підготовка до виконання практичних робіт і тестування за модулем	8
6	Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія після онкохірургічних втручань	Вивчення навчальних матеріалів щодо відновлення після онкохірургічних операцій; аналіз клінічних прикладів;	8

		підготовка до виконання практичних робіт	
7	Тема 2.3. Фізична терапія при променевої та медикаментозній протипухлинній терапії	Опрацювання фахових джерел щодо побічних ефектів протипухлинного лікування; узагальнення підходів до підтримувальної фізичної терапії; підготовка до семінарського заняття	8
8	Тема 2.4. Підтримувальна та паліативна фізична терапія, ерготерапія в онкології	Самостійний аналіз навчальних і клінічних кейсів; узагальнення підходів до підтримки якості життя пацієнтів; підготовка та написання реферату і підсумкового контролю	8

6 Інформація про індивідуальне завдання

Робочою програмою дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології» передбачено виконання індивідуальних навчальних завдань як складової поточного контролю знань здобувачів вищої освіти. Індивідуальні навчальні завдання спрямовані на поглиблення та систематизацію теоретичних знань, формування практичних умінь і навичок фізичної терапії у пацієнтів хірургічного та онкологічного профілю, розвиток клінічного мислення, здатності оцінювати функціональний стан пацієнта та приймати обґрунтовані професійні рішення в межах компетентності фізичного терапевта.

Індивідуальні навчальні завдання реалізуються у формі, реферату та мультимедійної презентації відповідно до змісту навчальних модулів і тем дисципліни. Виконання завдань здійснюється під час практичних і семінарських занять, а також у межах самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Результати виконання індивідуальних завдань враховуються під час поточного та підсумкового оцінювання.

6.1 Орієнтовні теми рефератів

1. Підтримувальна фізична терапія в онкології: функціональні та клінічні аспекти.
2. Роль фізичної терапії у збереженні якості життя онкологічних пацієнтів.
3. Фізична терапія в системі паліативної допомоги: завдання та обмеження.
4. Особливості роботи фізичного терапевта з пацієнтами на пізніх стадіях онкологічного захворювання.
5. Взаємодія фізичного терапевта з родиною пацієнта у паліативній практиці.
6. Аналіз клінічної ситуації хірургічного пацієнта з визначенням основних функціональних порушень.
7. Оцінювання обмежень активності та участі пацієнта у перед- та післяопераційному періодах відповідно до підходів МКФ.

8. Формування реабілітаційного діагнозу фізичного терапевта на основі результатів клінічного обстеження.
9. Визначення реабілітаційних пріоритетів і цілей фізичної терапії після абдомінальних та торакальних хірургічних втручань.
10. Аналіз безпечності фізичних навантажень у пацієнтів після кардіо- та судинних операцій.

6.3 Орієнтовні теми презентацій

1. Клінічна роль фізичного терапевта в системі хірургічної реабілітації.
2. Біопсихосоціальний підхід у фізичній терапії хірургічних пацієнтів.
3. Мультидисциплінарна команда у хірургії: місце фізичного терапевта.
4. Застосування МКФ у формуванні реабілітаційного діагнозу після хірургічних втручань.
5. Безпека пацієнта та скринінг протипоказань у фізичній терапії при хірургічних захворюваннях та онкології.
6. Оцінювання функціонального стану онкологічного пацієнта з урахуванням специфічних ускладнень протипухлинного лікування.
7. Планування індивідуальної програми фізичної терапії для пацієнтів з онкологічними захворюваннями.
8. Аналіз функціональних порушень після онкохірургічних втручань.
9. Добір засобів фізичної терапії для профілактики контрактур, лімфедемі та зниження рухової активності.
10. Оцінювання впливу променевої та медикаментозної терапії на фізичну працездатність пацієнта.
11. Планування підтримувальної фізичної терапії під час активного онкологічного лікування.
12. Аналіз особливостей фізичної терапії у паліативній допомозі.
13. Визначення цілей фізичної терапії з урахуванням якості життя пацієнта.
14. Аналіз клінічних випадків комплексних і комбінованих порушень у хірургічних та онкологічних пацієнтів.
15. Прийняття рішень щодо корекції програми фізичної терапії на основі динаміки функціонального стану пацієнта.

7 Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології» включає сукупність навчально-методичних, інформаційних та матеріально-технічних засобів,

необхідних для якісної реалізації освітнього процесу та досягнення визначених результатів навчання. Засоби навчання спрямовані на поєднання теоретичної підготовки з практично орієнтованим навчанням, розвиток клінічного мислення та формування професійних компетентностей майбутніх фізичних терапевтів.

До засобів навчання належать навчальні та методичні матеріали дисципліни, зокрема робоча програма, силабус, методичні рекомендації до практичних і семінарських занять, матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, завдання для поточного та проміжного контролю. У процесі навчання використовуються мультимедійні презентації, візуальні матеріали, схеми, алгоритми фізичної терапії та клінічні кейси, що відображають специфіку роботи з хірургічними та онкологічними пацієнтами.

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни передбачає використання навчальних аудиторій і приміщень для практичних занять, обладнаних необхідними засобами для відпрацювання навичок фізичної терапії, елементами реабілітаційного обладнання та допоміжними засобами мобілізації. Для підтримки освітнього процесу застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, електронні навчальні платформи, цифрові ресурси, що забезпечують доступ до навчальних матеріалів, тестових завдань та індивідуальних завдань.

У межах дисципліни також використовуються актуальні наукові та професійні джерела, клінічні рекомендації, стандарти фізичної терапії та нормативно-правові документи у сфері охорони здоров'я та реабілітації, що сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти здатності до самоосвіти, критичного аналізу інформації та впровадження доказових підходів у практичну діяльність.

Для проведення навчальних занять використовуються:

- шведська стінка Ladas Lider для виконання вправ, спрямованих на ранню та віддалену мобілізацію пацієнтів, відновлення рухових функцій, постурального контролю та профілактику післяопераційних ускладнень;
- реабілітаційні бруси з перешкодами Антон БРХП для навчання безпечному пересуванню, відновлення навичок ходьби та координації у пацієнтів після хірургічних втручань і при онкологічних захворюваннях;
- степ-платформа Generation Fitness FF22H2B для дозованого тренування витривалості, функціональної мобільності та поступового підвищення толерантності до фізичного навантаження;
- інверсійний стіл Fit-On Taurus для відпрацювання окремих положень тіла та розвантаження опорно-рухового апарату в межах відновного періоду за відсутності протипоказань;

- м'ячі для фітнесу FitGo (650 мм) для виконання вправ у різних вихідних положеннях з метою розвитку рухового контролю, стабілізації та сенсомоторної інтеграції;
- обажнювачі-манжети для рук і ніг Zelart та FitGo для дозованого силового та функціонального тренування у пацієнтів з онкологічною втомою, зниженням м'язової сили та витривалості;
- медболи IronMaster (1 кг) та Record Medicine Ball (3 кг) для розвитку сили, витривалості та координації рухів у процесі відновної фізичної терапії;
- набір гантелей PowerPlay Fitness Dumbbells (12 кг) для виконання індивідуалізованих силових і комбінованих вправ з урахуванням клінічного стану пацієнтів;
- масажні ролики EasyFit Grid Roller Extreme та PowerPlay Mini EPP Foam Roller для елементів міофасціального розслаблення, зменшення м'язового напруження та сенсорної стимуляції;
- напівсфери масажні EasyFit для тренування рівноваги, стабілізації та профілактики порушень координації;
- валики та напіввалики для реабілітації і масажу EasyFit та 4Fizio для позиціонування, профілактики ускладнень тривалої іммобілізації та виконання підтримувальних вправ;
- масажні м'ячі EasyFit Goober та Zelart Duoball для сенсорної стимуляції, релаксації та зменшення больового синдрому;
- ролер для ходьби 4Fizio для тренування мобільності, рівноваги та координації під час відновлення навичок пересування;
- реабілітаційні сходи з різним кроком Tia-Sport для відновлення функцій нижніх кінцівок, тренування ходьби та переходів між рівнями;
- балансувальна платформа кільце SNS YJ05-G для розвитку постуральної стабільності та профілактики падінь;
- планшет дзеркальної терапії Норма-Трейд для застосування методів дзеркальної терапії при больовому синдромі та функціональних порушеннях;
- крісло колісне Норма-Трейд для навчання навичок мобільності, переміщення та самообслуговування у пацієнтів із вираженими функціональними обмеженнями;
- ростомір медичний підлоговий Aton PM-II для проведення антропометричних вимірювань у межах функціонального обстеження;
- рулетка спортивна (стрічка мірна) геодезична Star Brand для оцінювання рухових показників та контролю функціональних тестів.
- тренувальні набори для розвитку навичок самообслуговування (застібки, гудзики, шнурівки, замки);
- адаптовані предмети побуту (адаптований посуд, столові прибори, допоміжні пристрої для прийому їжі);
- допоміжні засоби для одягання та самообслуговування (захвати, пристрої для надягання шкарпеток, застібання гудзиків тощо);
- тренувальні моделі для відпрацювання маніпуляцій руками та розвитку дрібної моторики

Зазначене обладнання забезпечує можливість практичного опрацювання тем дисципліни, зокрема виконання практичних робіт за темами 1.2–1.4 та 2.1–2.4, формування навичок оцінювання функціонального стану, планування та реалізації програм фізичної терапії у пацієнтів хірургічного та онкологічного профілю, а також розвитку клінічного мислення та безпечної професійної діяльності.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Силабус дисципліни
- 2) Робоча програма
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі,

8 Політика дисципліни

Політика / положення	Зміст
Політика щодо академічної доброчесності	Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, самостійно виконувати всі види навчальної роботи та відповідально ставитися до результатів власного навчання. Подані роботи мають відображати реальний рівень теоретичної підготовки та практичних умінь у сфері фізичної терапії хірургічних і онкологічних пацієнтів. Порушення норм академічної доброчесності, зокрема плагіат, фабрикація результатів або використання сторонньої допомоги без дозволу, тягне за собою застосування визначених університетських заходів впливу.
Використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Використання інструментів штучного інтелекту допускається виключно як допоміжний ресурс для попереднього ознайомлення з темою, структурування матеріалу або уточнення термінології. Остаточні навчальні роботи повинні бути результатом самостійної аналітичної діяльності здобувача, містити власні висновки та демонструвати сформовані професійні компетентності у сфері фізичної терапії.
Використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Під час підготовки навчальних завдань дозволяється використання матеріалів з відкритих джерел за умови обов'язкового зазначення походження інформації та дотримання правил академічного цитування. Здобувач несе персональну відповідальність за достовірність, коректність інтерпретації та відповідність використаних матеріалів змісту навчальної дисципліни.
Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Освітній процес з дисципліни ґрунтується на засадах професійної етики, взаємної поваги та відповідального ставлення до майбутньої діяльності фізичного терапевта. Під час занять і навчальних обговорень здобувачі повинні дотримуватися норм коректної комунікації, толерантності та етичного ставлення до пацієнтів, колег і членів мультидисциплінарної команди.

Відвідування	Участь у лекційних, семінарських і практичних заняттях є важливою умовою повноцінного опанування дисципліни, оскільки значна частина навчального матеріалу має практикоорієнтований характер. У разі пропуску занять з поважних причин здобувач узгоджує з викладачем порядок індивідуального опрацювання пропущеного матеріалу.
Дедлайни	Навчальні завдання виконуються та подаються у строки, визначені робочою програмою дисципліни та графіком освітнього процесу. Недотримання встановлених термінів без поважних причин може призвести до зниження оцінки або незарахування відповідного виду навчальної діяльності.
Визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Результати навчання, здобуті в інших закладах вищої освіти або в межах програм академічної мобільності, можуть бути зараховані за умови їх відповідності програмним результатам навчання дисципліни та чинним внутрішнім нормативним документам Університету.
Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Результати навчання, отримані шляхом неформальної або інформальної освіти, можуть бути визнані за наявності документального чи іншого підтвердження досягнення відповідних програмних результатів навчання відповідно до встановленого порядку.
Порядок відпрацювання пропущених занять	Опрацювання матеріалу пропущених занять здійснюється шляхом виконання індивідуальних, практичних або аналітичних завдань, форма і строки виконання яких визначаються викладачем з урахуванням змісту пропущеної теми.
Оцінювання	Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється на основі затверджених критеріїв поточного, проміжного та підсумкового контролю та спрямоване на комплексну перевірку теоретичних знань, практичних умінь і рівня сформованості професійних компетентностей.

9 Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

9.1 Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології» проводиться у формі екзамену відповідно до навчального плану та вимог освітньої програми спеціальності І7 «Терапія та реабілітація».

Контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни і охоплює лекційні, семінарські та практичні заняття, а також виконання самостійної й індивідуальної роботи. Поточний контроль спрямований на поетапну перевірку рівня засвоєння

теоретичних положень, сформованості практичних умінь з фізичної терапії у пацієнтів хірургічного та онкологічного профілю, а також здатності застосовувати отримані знання для аналізу клінічних ситуацій і прийняття професійних рішень.

У межах поточного контролю використовуються усне опитування під час семінарських занять, оцінювання виконання практичних робіт, перевірка реферату, захист мультимедійної презентації, а також тестування після завершення кожного навчального модуля. Результати виконання індивідуальних і самостійних завдань враховуються при формуванні загальної семестрової оцінки з дисципліни.

Здобувач вищої освіти, який за сукупністю результатів поточного та підсумкового контролю не набрав мінімально необхідної кількості балів (60 балів), вважається таким, що не виконав вимоги навчальної дисципліни, і має академічну заборгованість у порядку, визначеному нормативними документами Університету.

9.2 Методи контролю та оцінювання

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології» здійснюється із застосуванням комплексу взаємодоповнювальних методів контролю, що дозволяють перевірити як рівень теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти, так і сформованість їхніх практичних навичок та клінічного мислення.

До основних методів контролю належать усне опитування на семінарських і практичних заняттях, оцінювання практичних робіт з аналізом клінічно орієнтованих ситуацій, перевірка рефератів і мультимедійних презентацій, а також програмований контроль у формі тестування після кожного модуля. Під час практичних занять особлива увага приділяється вмінню здобувачів обґрунтовувати вибір засобів фізичної терапії, оцінювати безпечність і доцільність реабілітаційних втручань, аналізувати динаміку функціонального стану пацієнтів та вносити корективи до індивідуальних програм фізичної терапії.

Поєднання різних методів контролю забезпечує послідовне, об'єктивне та комплексне оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, дозволяє визначити рівень сформованості програмних результатів навчання та відповідність професійної підготовки майбутніх фізичних терапевтів вимогам практичної діяльності у сфері хірургічної та онкологічної реабілітації.

9.3 Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни «Фізична терапія при хірургічних захворюваннях та онкології» здійснюється на основі результатів виконання всіх видів навчальної роботи, визначених робочою програмою дисципліни. Оцінювання спрямоване на визначення рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості практичних умінь фізичної терапії у пацієнтів хірургічного та онкологічного профілю, розвитку клінічного мислення, здатності оцінювати безпечність і ефективність реабілітаційних втручань та приймати професійно обґрунтовані рішення.

Оцінювання захисту реферату та захисту мультимедійної презентації

1 бал нараховується у разі поверхневого або часткового розкриття теми; матеріал має описовий характер, містить недостатню логічну структурованість; аналіз клінічних аспектів фізичної терапії у хірургії та онкології є фрагментарним; використання фахової термінології обмежене або неточне; під час захисту здобувач демонструє неповне розуміння теми та відчуває труднощі у відповідях на запитання.

2 бали нараховуються у разі повного, логічного й послідовного розкриття теми; матеріал структурований відповідно до мети та завдань роботи; коректно використано професійну термінологію; висновки є аргументованими та відображають специфіку фізичної терапії при хірургічних захворюваннях та онкології; під час захисту здобувач упевнено відповідає на запитання, демонструє розуміння практичного значення представленого матеріалу.

Оцінювання усних відповідей під час семінарських занять

1 бал нараховується за відповідь, що свідчить про загальне уявлення про тему, але є неповною, недостатньо систематизованою або містить неточності у поясненні клінічних понять; аргументація слабка, зв'язок із практикою фізичної терапії виражений недостатньо.

2 бали нараховуються за змістовну, логічно побудовану та аргументовану відповідь, у якій послідовно розкрито основні положення теми; здобувач демонструє здатність аналізувати матеріал з урахуванням клінічного контексту хірургічних і онкологічних пацієнтів та коректно застосовує фахову термінологію.

Оцінювання доповнень до відповідей під час опитування

1 бал нараховується за коротке доповнення, що уточнює окремі положення теми без глибокого аналізу або клінічного обґрунтування.

2 бали нараховуються за розгорнуте доповнення, яке логічно розширює основну відповідь, містить пояснення причинно-наслідкових зв'язків та демонструє розуміння клінічного значення фізичної терапії у хірургії та онкології.

Критерії оцінювання (кейс-завдань)

Оцінювання практичних робіт здійснюється з урахуванням повноти аналізу клінічної ситуації, правильності оцінювання функціонального стану пацієнта, обґрунтованості реабілітаційних рішень, дотримання принципів безпеки та рівня самостійності здобувача.

4 бали нараховуються у разі повного, самостійного та методично виваженого виконання практичної роботи; клінічну ситуацію проаналізовано комплексно; функціональні порушення, обмеження активності та участі визначено коректно; запропоновані заходи фізичної терапії є обґрунтованими, безпечними та адаптованими до стану хірургічного або онкологічного пацієнта; здобувач упевнено захищає роботу та аргументує прийняті рішення.

3 бали нараховуються у разі правильного виконання практичної роботи з окремими неточностями в аналізі клінічного випадку або формулюванні висновків; загальна логіка роботи збережена; здобувач пояснює основні етапи фізичної терапії, однак аргументація окремих рішень є недостатньо повною.

2 бали нараховуються у разі часткового виконання практичного завдання або поверхневого аналізу клінічної ситуації; допущені помилки у визначенні функціональних проблем, реабілітаційних пріоритетів чи доборі засобів фізичної терапії; під час захисту здобувач має труднощі з поясненням прийнятих рішень.

1 бал нараховується у разі неповного виконання практичної роботи, наявності суттєвих помилок у розв'язанні кейс-завдання, відсутності логічного обґрунтування запропонованих втручань; здобувач не демонструє розуміння клінічної ситуації та принципів фізичної терапії.

Критерії оцінювання презентації, доповідей, рефератів, схем

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, реферату

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
3-4 бали	Мета роботи сформульована чітко та повністю відповідає	Висновки логічно узагальнюють результати роботи,	Ключові положення викладені повно й	Робота має чітку, логічно вибудовану структуру;

	завданням фізичної терапії, ерготерапії у хірургії та онкології; зміст послідовно орієнтований на аналіз функціонального стану пацієнта, клінічні рішення та роль фізичного терапевта на різних етапах лікування	демонструють розуміння післяопераційних та онкологічно зумовлених функціональних порушень і практичного значення фізичної терапії, ерготерапії	аргументовано, відображають зв'язок між клінічними засадами, безпекою втручань та практикою фізичної терапії у хірургічних і онкологічних пацієнтів	матеріал подано послідовно, що забезпечує цілісне сприйняття теми та її клінічного змісту
2 бали	Мета загалом відповідає темі, однак окремі аспекти змісту недостатньо пов'язані з практичними завданнями фізичної терапії, ерготерапії у хірургії або онкології	Висновки сформульовані коректно, проте окремі положення потребують глибшого аналізу або чіткішого зв'язку з функціональним підходом	Ключові положення визначені, однак частина з них розкрита поверхнево або недостатньо обґрунтована з клінічної точки зору	Структура роботи в основному дотримана, можливі незначні порушення логіки викладу чи нерівномірний розподіл матеріалу
1 бал	Мета сформульована нечітко або не узгоджується зі змістом роботи; зв'язок із проблематикою фізичної терапії, ерготерапії при хірургічних захворюваннях та онкології є поверховим	Висновки мають загальний характер, слабо пов'язані з поданим матеріалом і не відображають практичної цінності роботи для фізичної терапії	Ключові положення подані фрагментарно, не формують цілісного уявлення про клінічні аспекти фізичної терапії та її професійну значущість	Робота характеризується порушенням структури або фрагментарністю викладу, що ускладнює розуміння теми та логіки подання матеріалу

9.4 Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять

		Поточне оцінювання та самостійна робота									ПТ	ДБ	Е
		Модуль 1					Модуль 2						
1.1	1.2	1.3	1.4	тест	2.1	2.2	2.3	2.4	тест				
5	6	6	6	6	4	6	6	5	6	56	4	40	
Розподіл балів за видами діяльності:													

УО		2	2	2			2	2			10		
Р									3		3		
П	3										3		
З	2								2		4		
ПР		4	4	4		4	4	4			24		
	29 балів					27 балі							
	Загальна рейтингова оцінка										100		

Умовні позначення, що використовуються в таблиці:

ДБ – додаткові бали

ПТ – підсумок по темам та СР

Е - екзамен

УО – усне опитування на практичному занятті

Р – написання реферату

П – створення презентації

З – захист презентації, реферату на практичному занятті

ПР – виконання практичної роботи (кейс-завдання)

Розподіл балів за видами діяльності

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Усне опитування на практичних заняттях	2	5	10	екзамен
Підготовка презентацій	3	1	3	
Підготовка рефератів	3	1	3	
Практична робота (кейс-завдання)	4	6	24	
Захист рефератів, презентацій на практичних заняттях	2	2	4	
Тестування	6	2	12	
Додаткові бали за участь в студентських конференціях, круглих столах, тощо	4	1	4	
Разом			60	40
Розрахунок балу за залік : $10+3+3+24+4+12+4+40 = 100$				

Критерії оцінювання екзамену

40–35 балів – здобувач вищої освіти демонструє ґрунтовне, системне та інтегроване розуміння змісту дисципліни. Відповідь є чітко структурованою, логічною та клінічно виваженою. Здобувач упевнено орієнтується в особливостях перебігу хірургічних і онкологічних захворювань, коректно використовує професійну термінологію, аргументовано обґрунтовує вибір засобів фізичної терапії на різних етапах лікування та реабілітації. Демонструється здатність аналізувати клінічні ситуації, визначати функціональні порушення, реабілітаційні пріоритети, оцінювати безпеку та ефективність втручань з урахуванням стану пацієнта і міждисциплінарної взаємодії.

34–25 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом і правильно відтворює основні положення дисципліни, орієнтується у типових функціональних порушеннях у хірургічних та онкологічних пацієнтів і базових підходах до фізичної терапії. Відповідь є переважно правильною, однак окремі положення подані стисло, аргументація вибору реабілітаційних заходів є обмеженою, а клінічні приклади — недостатньо деталізованими або спрощеними.

24–10 балів – здобувач вищої освіти демонструє неповне та фрагментарне засвоєння навчального матеріалу. Відповідь є непослідовною, містить неточності у визначенні функціональних порушень, реабілітаційних цілей і засобів фізичної терапії. Простежується слабе розуміння взаємозв'язку між клінічним станом хірургічного чи онкологічного пацієнта, завданнями фізичної терапії та очікуваними результатами реабілітації; обґрунтування професійних рішень є недостатнім.

9 балів і менше – здобувач вищої освіти демонструє низький рівень підготовки з дисципліни. Відповідь є неструктурованою, поверховою та не відображає розуміння основних принципів фізичної терапії при хірургічних захворюваннях та онкології. Допущені помилки свідчать про несформованість базових професійних знань, відсутність клінічного мислення та нездатність застосовувати теоретичні положення дисципліни для вирішення практичних реабілітаційних завдань.

9.5 Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів		Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок

D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів		Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10 Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підручник. Суми : Університетська книга, 2020. 328 с.
2. Вакуленко Л. О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії [Текст] : підручник / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко та ін. ; редкол.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук. — Тернопіль : ТНМУ "Укрмедкнига", 2021. — 372 с.
3. Григус І. М. Основи фізичної терапії [Текст] : навч. посіб. / І. М. Григус, О. Б. Нагорна. — Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2022. — 150 с.
4. Єжова О. О. Основи популяризації здорового способу життя [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. О. Єжова, В. І. Кириченко. — Суми : СумДУ, 2024. — 154 с.
5. Основи здорового способу життя. Практичні роботи [Електронний ресурс] : навч. посіб. / уклад.: І. Ю. Карпюк, Т. К. Обезюк. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. — 419 с.
6. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О.Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко, та ін.]; за заг. ред. Л.О Вакуленко, ВВ Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2019.- 372 с.
7. Терапевтичні вправи [Текст] : навч. посіб. із доповненою реальністю / О. Єжова, К. Тимрук-Скоропад, Л. Ціж, О. Ситник. — Житомир : Євро-Волинь, 2021. — 152 с.
8. Шитіков Т.О., Вишемірський Є.Д., Можливості використання прийомів та технік альтернативної медицини у фізичній реабілітації військовослужбовців, V Національний конгрес фізичної та реабілітаційної медицини. фізична та реабілітаційна медицина в Україні: впровадження доказової реабілітації, реорганізація з «кількості у якість»14–15 листопада, 42-43, Львів, Україна 2025

Додаткова література

1. Григус І. М. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта [Текст] : навч. посіб. / І. М. Григус, О. Б. Нагорна. — Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2023. — 176 с.
2. Михалюк Є. Л. Діагностика і профілактика захворювань та травм, що виникають в наслідок нераціональних занять спортом [Текст] : навч. посіб. / Є. Л. Михалюк, В. В. Сиволап. — Львів : Магнолія 2006, 2025. — 200 с.
3. Фізіологія рухової активності [Текст] : підручник / С. М. Білаш, М. М. Коптев, О. М. Проніна та ін. ; за ред. С. М. Білаша. — Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2024. — 300 с.

Інформаційні ресурси.

1. Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів (Ukrainian Physical Therapy Association) — офіц. сторінка організації з професійними ресурсами та рекомендаціями. — Режим доступу: <https://www.facebook.com/uptaua/> Facebook
2. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини (наукові статті та огляди за темами фізичної терапії). — Режим доступу: <https://uaomt.org/files/jorn1.pdf> uaomt.org